

Őségi gyermekjátékok!

2 példány
2x5 lap.

4 világon a legújabb játék, az agyagzás, sároskodás. Nincs ez a villanyárammal működő, legrágóbb játék, videómagán stb. amiért a gyermek elcserebbe egy-let különje agyagot, amit ő formálhat, gyúrhat, kedve szerint, is amiből mindent lehet gyártani is olyan amilyent ő kíván!

Igy 50-60 évvel ezelőtt a városokban is, három ut-
cán is végig mentek iszkoldni az, az udaltöjűtő-
statisztikát készítők, hogy találjon olyan házat, ahol
fürdőszoba is lett volna.

Ezért is tiltották gyermekkorunkba a sároskodást
szüleink, de nincs attól idesebb eselekedet, mint
ami tiltva van.

Öröm, telen elvittek bennünket szüleink a városi
győr is hádfürdőbe időnként is még a régi időktől
való kényelmes törökös is szép hideg-melig fürdőbe nagy
tisztaság is kényelmes kiszolgálással, szinte fillérekért
fürödtünk elég gyakran.

Ezért nem iparkodtak fürdőszobát építeni is
hádat venni.

Ha nagy mosás volt a háznál, a nagy mosótek-
nöbe is tisztára sziláltak bennünket, pláne
agyagzás, sároskodás után is, bárhol, bármilyen
hangerővel sivallottunk is.

Ha sokat protestáltunk, tiltakoztunk ellene,
még sokkal is meghaptuk a „gyermeknevelést!”

Igenkor azt írtuk, hogy a Teremtő Istene se vetette
meg az agyag játékot, mert agyagból formálta
az embert, szorongt, állatokat a raját szent kerével!
„Istenei játék az agyagzás!!!” is így a legöröbb
időtöltés!”

Nyáron a görfürdő helyett a folyóba jártunk
fürödni.

Volt lubickolás, úzás, pancsolás, de a legnagyobb
öröm a partoldalba talált sürke, vagy vörös agyag

volt.

Egy-egy eseménnyel, k. b. két kilónyi agyaggal tisztunk hozzá is a kertbe jól elrejtettük arra az időre tartálékolva, hogy ha majd nem lesznek ottan a felnőttek, jót jötszünk majd is sok répat, előre megálmodott gyönyörűséget készítettünk belőle.

Mikor eljött az a várva várt nap, óra, egy lavór, vagy vödör vizet is egy cementlapot, vagy bádog darabot készítettünk a tithos jötekkégre is a bevizezett agyagot, gyártuk, csaphattuk a hőleptör, hogy formálható legyen.

Mikor már egy sima volt, hogy nem töredezett, két tenyerünkkel is ujjainkkal formáltuk a jötekkéket.

Aggag babóit, lovat, kisházat, bitosokat, gójkát is, készítettünk, is kitettük száradni egy hőlepra, vagy bádogra.

Ha megszáradtak, sparheltbe, tűzbe, kégettük, hogy tartós legyen, elneáron az esetleges esőben, az udvarban.

Ha kitült, megtisztítottuk is gombfesséssel, befestettük orinesze.

Versenyeztünk, ki a legjobb? is azt a boldogságot, megelégedést, míg öregkoromban sem lehet elfelejteni!

Természetes, hogy minden gyermek a sajátját látta a legjobbban.

A mai pedagógiába is használják már a formázást, gyurmázást, de az, sokasem fogja megközelíteni a régi agyagorás gyönyörűségeit!

Nem számított, hogy a nagy munkába olyan sárosok lettünk, mint a pokolbeli ördögfattyúk, úgy néstünk ki, ruhánk, arcunk, hogy csak a szemünk fehérje villogott.

Ötven évvel ezelőtt nemcsak villanyórámmal működő jötekket nem eszték volna a kezünkbe,

bár nem is igen volt piros se ízesmire, de még az iskolába is az első, második elemibe, hangosan, mindnyájunknak ifjúságot kellett hajtani, még a tanító be nem jött;

„ Gyufa, tű, cserna, kés, villa, olló,
Híszgyermek kezébe, nem való!!! ”

Igy volt olyan játékokat kellett hitalálani, ami szórakoztatott, de nem volt veszélyes.

Tízrejt játékokra nem áldoztak a megújulású szülőik, mert nem volt, nem kellett.

Én még 18 éves fiúkat is láttam, fekete patent harisnyaszárból készült rongylabdával játszani az utcán gólra, kapura, olyan amit ők csináltak gömböfűre hirtőmre is eukorspárgával jól körülkötözve keményre.

A kaput egy-egy földre letett fűszapka jelente. Ha hit sapka között begurult a rongylabda, az volt a gól!

Követ, rögzöt azért nem használtak kapunak, mert a „védésnél” könnyen megbotlottak benne.

A törzsi játék inkább a földidőre az ősi kántódpusztán, míg a második világháborúig is, egésznap is elszabadított egy-egy honrúnyos kisfiú egy-egy juhos labdával, aminek az egyik felére spárgát kötöttek s a labdába pedig 5-6 db. nagyobb kavicsot tettek. Ennek a rögzése is elszórakoztatta a kis család gyermekeit a kifáradásig. Őült a törzsisnek.

A földbe, pár centire megittett gödörbe ledobított cserep, egyrészt a üveggyűjtés, másrészt a 10-12 éves gyermekek szórakozása volt.

Amellett gyermeknek a legtöbb gójt sikerült a gödörbe juttatni, az lett a nyertes.

Ezeket a gójköteket is, más a nagyobb gyermekek sajátmaguk gyártották, agyagból formálva, kiegészítve, a fentebb leírt módon.

4.
A kis orsz, fűzfásip hiszítés se volt magyolozog
a 10-12 éves gyermekeknek.

Már a Török gyerek is, a magyar gyermektől
kért ilyen jótélelt.

„Török gyerek sápot hisz
Nam tud menni fára,
Kinyábra a fa tövét
Karmizsölje, szölje.

Türot ezik a rigány
Kerek töle de nem id,
Felveszek egy darab főt,
Leüdom a derekát. ”

Abban az időben a magyar is Török gyerek együtt
játzott az utcán, az udvarba, A magyar gyerek azért
nevezte rigánynak a Török gyereket, mert a legtöbb
feltehetően, feltehetően volt, a régi öregek emlékeztetése
örint.

A Török gyerek fáramórnai azért nem tudott,
mert a Török orszogok bőbnyogóba járatták
a kisi fiúkat is, az pedig akadály volt a főtörési
mászva, elszakadt.

A magyar fiúskor a korrú ingestébe, úgy mint
fel a fára gyümölcsöt szedni, enni, vagy madár
fészket kutatni, mint a mókus.

A kukoricarörből „irikköl” hiszített kis ökrök,
vagy a lemoszott kukorica szőlőjéből hiszített vár,
szorong, csak a korrú teli esték unaloműzésére volt
a szoba sarhába, még az öregek az esztőltnál ülve
hártjártak, vagy pipásgatva beszélgettek. Ezek
nem voltak tartós jótélelt, mert vagy még
eznap vagy másnap, eltűntek, mint semmit.

A keltívágott fa cirmászurigiből hiszített „pergetyű”
is teli jótélelt hiszítés volt. Ezt már több ideig is,
használták.

A rongyból készített babák a nagyobb, ügyesebb lányok kedves nővérének voltak.

Ha 1942 időben a nevába kerültek, vagy ha szép idő volt is kiültek a föld gyepre a domboldalon a kislitólé örszere, kivitték egy-egy papírdobozba a feltve örszött babarudikat, tüt, cívusit, ollót, és ott készülték a rongybabák.

Míg egy gyermek esimálta, 5-6 gyerek, álitattól nézte, míg tanulják meg, nyomástól, ellisve...

A elkészített babáknak nevet is adtak. Kati, Panni, Juli, arszert, hie lett.

Néha még babakeresztelőt is tartottak, meg babalágyit is, a rongybabákkal, de az anyagbabákat is szeretile is megbeszéltek, is sok-sok ideig eljövottak velük.

Össze gyűjtötte régi ábált emlékeiből, saját tapasztalataiból; Szeli Balázsné sz. Pinter Anna ak. 70 é.

8622 Szántód - Somos Flóra u. 5 sz.

Adasközölő; volt Szántódpusztai lakos Mészáros József ak. 70 é.
Szántód Dörse György u. 1 sz.

Somogy m.

2 x 5 dbt. örszermeljesíték.

1. Nagyon somogyi leány, egy kis malac
2. Rongyból készült somogyi parasztember is egy mennyeske,
3. Deszkaraja, a szántódpusztai kis esztendőgyerek jätike.

Készítette: Szeli Balázsné
sz. Pinter Anna nyugdíjas

8622 Szántód - Somos Flóra u. 5.

Szántód 1988 jún. 26.

Somogy megye